LAISVĖ—LIBERTY
Vienintelis lietuvių kalboje dienraštis Rytinėse Valstijose
Dalis Queens apskrityje (N.Y.) .. 9.00
Kanadoje 9.00
Kitur užsienyje 10.00
Metams prenumerata:
Jungtinėse Valstijose $8.00
Pavienio egzempl. kaina 5 centai

LAISVĖ
THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ—LIBERTY
The Only Lithuanian Daily in Eastern States
110-12 Atlantic Avenue
Richmond Hill 19, N. Y.
Telephone VIrginia 9-1827
PRICE 5c A COPY

No. 10 ★★★★ Richmond Hill 19, N. Y., Antradienis, Sausio (Jan.) 17, 1956 ★★★★

KRISLAI

Apie mūsų spaudą
Laisviečių suvažiavimas
Pietų Amerikoje
"Daily Worker"
Rašo R. Mizara

Mūsų laikraščio vajus pasibaigė. Jis buvo ne visai blogas, atsižiūrint į sąlygas, tačiau galėjo būti ir geresnis.

Tenka pasveikinti visus mūsų vajininkus, visus darbuotojus, kurie vienokiu ar kitokiu būdu prisidėjo prie laikraščio sutvirtinimo.

Nuoširdi jiems padėka!

—:—

Daabr privalome sutelkti visas jėgas tam, kad mūsų laikraščio bendrovės metinis suvažiavimas būtų sėkmingas.

Jis tokių ir bus, jei tik visi laisviečiai kreips dėmesio.

Be to, kad suvažiavimui reikia siųsti sveikinimų ir dovanų, būtų gerai, kad jame dalyvautų juo daugiau akcininkų.

Iki suvažiavimo, atsiminkime, tepasiliko tik pora nepilnų savaičių.

—:—

Kalbėsime vienaip ar kitaip, mūsų dienraščio būklė yra sunki.

Sunki ji ne tik dėl medžiaginių trūkumų, o ir dėl mūsų įstaigos ypatingai techninio personalo aprėžtumo.

Tieji sunkumai, aišku, liečia ne tik mus vienus—jie liečia visas lietuviškas leidyklas, visas spaustuves, visus laikraščius. Bet vienus jie liečia gal ne taip skaudžiai, kaip mus.

Tas visas problemas, žinoma, suvažiavimas neišspręs, bet jis daug kuo prie jų išsprendimo prisidės.

—:—

Argentiniečių lietuvių laikraštis "Tėvynė" tebeišeidinėja, nežiūrint to, kad ten pasikeitė valdžia.

Tačiau "Tėvynė" dar vis nebegali liesti argentiniškų reikalų; laikraštis tebesitenkina tik išspausdinimu straipsnių ir žinių iš Lietuvos spaudos.

Tiesa, tai irgi yra svarbu, nes argentiniečiai lietuviai gauna žinių iš savo gimtojo krašto.

—:—

Urugvajiečių "Darbas," kuris neseniai atšventė savo 20-ąsias metines, sutvirtėjo. Skaitytojai stojo savo laikraščiui talkon labiau negu bet kada nors pirmiau.

Brazilijoje pažangioji lietuvių visuomenė — o ji ten yra didelė — dar vis nebegali išleisti savo kalba laikraščio.

Šio mėnesio pabaigoje bus inauguruotas naujas Brazilijos prezidentas Kubitschek, kuris žada suteikti spaudai laisvę. Gal tuomet ir pažangieji lietuviai galės San Paulyje įkurti ir palaikyti savo laikraštį.

—:—

Newyorkiškis "Daily Workeris" šiemet mini savo 32 metų gyvavimo sukaktį.

Toji sukaktis bus iškilmingai atžymėta didžiuliu masiniu mitingu, kuris įvyks sausio 20 d. Carnegie Hall, New Yorke.

Be kitų, sakys kalbas Eugene Dennis ir John Gates

Jau sudarė liaudies frontą Indonezijoje

Indonezijos prezidentas Sukarno už komunistų įtraukimą valdžion

Jakarta. — Čia įvyko masinis anti-kolonialio fronto mitingas, kuriame dalyvavo keliolika tūkstančių žmonių. Mitingą surengė trys partijos: nacionalistai, komunistai ir musulmanų sąjunga. Kalbėjo du nacionalistų vadai, — dabartinis prezidentas Sukarno ir eks-premjeras Sastromidjojo, musulmanų atstovas Kartawinato ir komunistų vadas Aidit.

Prezidentas Sukarno sakė, kad į nacionalinę antikolonialę koaliciją, į valdžią turėtų būti įtraukti ir komunistai. Jis sakė, kad trys idėjos — nacionalizmas, marksizmas ir islamas — gali vieningai veikti už Indenezijos gerovę.

Visi kalbėtojai atakavo dabartinę premj. Harahapo valdžią, sakydami, kad ji išdavė anti-kolonialę kovą.

Šis mitingas rodo, sako Indonezijos spauda, kad nacionalistai yra tvirtai pasiryžę eiti su komunistais ir anti-kolonialiais musulmanais, o ne su pro-vakarietiška musulmanų partija, kuri žinoma kaip Masjumi.

Už komunizmą dar vis galima ekskomunikuoti, sako Roma

Roma. — Pusiau oficialus Vatikano organas "L' Oservatore Romano" užpila šalto vandens ant tų katalikų, kurie pradeda kalbėti apie sugyvenimą su komunistais. Francūzijoje, Italijoje ir Vokietijoje paskiausiu laiku pasklydo daug gandų, kad Vatikanas tyliai tariasi su komunistų valdomomis šalimis, kur daug yra katalikų, kaip tai su Lenkija, Vengrija ir Čekoslovakija. Esą, Vatikanas pasirengęs pripažinti komunizmą kaip "reikalingą istorinę fazę, kurią būtina pereiti."

Ne, taip nėra ir taip negali būti, sako Vatikano organas. "L'Oservatore Romano" primena, kad katalikams dar vis tebėra uždrausta priklausyti prie komunistinių organizacijų arba su komunistais bendradarbiauti, kad uždrausta skaityti komunistines knygas ir periodinę jų spaudą, už nusikaltimą tiems nuostatams katalika galima ekskomunikuoti.

Washingtonas. — Viceprezidentas Nixonas turi lengvą persišaldymą, guli lovoje.

(pastarasis yra dienraščio redaktorius), neseniai išleisti iš Atlanta kalėjimo, į kurį jie buvo pasiųsti dėl nusižengimo Smitho įstatymui, atsuktam už žmonių galvojimo kontrolę.

Ten bus ir koncertinė programa.

"Daily Worker" šiuo metu veda savo vajų už naujus skaitytojus ir už sukėlimą $64,000 fondo dienraščiui išlaikyti.

Spręs Izraelio pasmerkimą šį antradienį J. T.

Jungtinės Tautos. — J. T. Saugumo taryboje Izraelio pasmerkimo klausimas bus svarstomas antradienį. svarstymas buvo atidėtas praeitos savaitės pabaigoje, nors visi Saugumo tarybos nariai sutiko, kad Izraelis užsitarnavo pasmerkimo.

Atidėjimas buvo pravestas jugoslavų prašymu. Jugoslavijos delegacija dėjo pastangas, kad Vakarų ir tarybinė rezoliucija būtų sulietos, kad neprisieitų vesti ginčo, kokia rezoliucija bus priimta.

Iš Washintono pranešama, kad Valstybės departmentas dar nenusprendė, ar duos ginklų Izraeliui.

Britai nemėgsta jugoslavų stovio prieš Bagdado paktą

Belgradas. — Britanijos amabasadorius Belgrade Sir Frank Roberts apsilankė užsienio reikalų ministerijoje ir įteikė protestą savo šalies vardu.

Pasirodo, kad britams labai nepatinka Jugoslavijos prezidento Tito pasisakymai prieš Bagdado paktą. Į tą paktą įeina Pakistanas, Iranas, Irakas, Turkija ir pati Britanija. Amerika yra to pakto globėja, nors prie jo nepriklauso.

Tito atkreipė savo kritiką prieš Bagdado paktą, kai sugrįžo iš Egipto. Savo pasikalbėjimuose su Nasseriu jis įsitikino, kad Bagdado paktas tik skaldo Artimųjų Rytų šalis ir veikia kaip įnagis karui, o ne taikai.

Manoma, kad Turkija taipgi protestuos Jugoslavijai. Mat, Turkija, apart buvimo Bagdado pakto nare, taipgi yra Turkijos, Graikijos ir Jugoslavijos karinės santarvės narė. Ta santarvė buvo ypatingai gyva, kai Jugoslavijos santykiai su tarybiniu bloku buvo blogi. Dabar ta santarvė žymia dalimi nustojo savo reikšmės, bet visvien dar tebegyvuoja.

Kitas kunigas bandė laikyti pamaldas,--bet maldininkai palaikė pažangietį Melishą

New Yorkas. — Praeitą sekmadienį vyskupo paskirtas laikinas kunigas R. Thomas atvyko į Brooklyno episkopalų Šventos Trejybės bažnyčią, kad laikyti pamaldas. Vyskupas DeWolfe paskyrė naują kunigą, nes išmetė ilgametį tos bažnyčios rektorių kunigą Melishą, kadangi tas yra liberalas ir veikėjas už taiką.

Bet kuomet kun. Thomas atvyko, jis jau rado kunigą Melishą laikant pamaldas. Thomas nenusileido ir prie kito altoriaus pradėjo laikyti savas pamaldas. Viskas ėjo sklandžiai, iki vienu metu abu kunigai atsikreipė į maldininkus su raginimu skaityti psalmes — vienas ragino skaityti vieną skyrių, o kitas kitą.

Paaiškėjo, kad didžiulė dauguma parapijonų seka Melishą, o ne vyskupo atsiųstąjį kunigą, nes beveik visi skaitė Melisho ragintą skyrių. Tuomet kun. Thomas paskelbė, kad jis "negali lošti tokios komedijos" ir iššingsniavo iš bažnyčios. Jį pasekė apie 50 maldininkų, bet šimtai liko su Melishu.

Vyskupas tarp kitko kaltina Melishą, kad jis yra buvęs marksistinės Jeffersono mokyklos direktoriumi, du kartu maršavęs Pirmosios Gegužės demonstracijose ir daug kartų kalbėjo nuo vienos platformos su komunistais.

Francūzų partijos tariasi, nusprendžia savo taktikas

Paryžius. — Praeitą šeštadienį Paryžiaus industriniame priemiestyje Puteaux atsidarė nacionalinis Socialistų partijos kongresas. Kongresas tęsis kelias dienas ir jame bus nuspręsta, kokios taktikos laikysis socialistai valdžios sudaryme.

Pirmadienį pasitarimus pradėjo Radikalų partijos pildomoji taryba, kurios priešakyje stovi Mendes-France. Antradienį konferuos Komunistų partija, o trečiadienį savo pasitarimus laikys susilpnėję ir beveik nereikšmingi de Gaulle'o pasekėjai.

Krikščionys demokratai, kurie Francūzijoje žinomi kaip Liaudies demokratinis judėjimas (MRP) jau atlaikė savo strateginius pasitarimus ir nutarė neremti socialistų-radikalų valdžios.

Socialistai ir Mendes-France'o radikalai sako, kad jie sudarytų valdžią ir pristatytų parlamentui su tokia sąlyga: jie sakys, kad, štai, jų programa, štai jų gairės, remkite mus ar neremkite, bet nuolaidų nedarysime ir ant kitokios platformos į koalicijas neeisime.

Didysis klausimas lieka: ar socialistai ir radikalai norėtų laikytis valdžioje su komunistų pagalba? Komunistai jau davė suprasti, kad jie tokią pagalbą duotų, jeigu socialistai ir radikalai išdirbtų bent kiek žmoniškesnes gaires, negu dabar laikosi Faure valdžia.

Ketvirtadienį atsidarys naujoj parlamento pirmoji sesija ir tarpartinė kova prasidės visu rimtumu.

Truman duoda velnių žemės ūkio sekretoriui E. Bensonui

St. Paul, Minn. — Eksprezidentas Trumanas atsukė savo oratoriškas kanuoles prieš Eisenhowerio žemės ūkio reikalų sekretorių Ezra Taft Bensoną. Trumanas sakė, kad visa administracija kalta. Jis sakė:

"Jie (republikonai) myli International Harvester ir General Motors, bet jie gan šalti linkui eilinio farmerio. Jeigu Eisenhowerio administracija tkrai būtų susirūpinusi farmerių padėtimi, ji ką nors būtų padariusi jau gan seniai."

Trumanas sakė, kad šie metai bus dar blogesni mažiesiems farmeriams, kad daugelis jų turės išparduoti savo ūkius. Jis sakė, kad Eisenhowerio administracija kaip tik to ir nori.

Knowlandas paskelbs apie kandidatūrą vasario mėnesį

Washingtonas. — Ultrareakcinis republikonas senatorius Knowlandas kalbėjo per televizijos programą ir kalbėjo, sakoma, lyg jis būtų prezidentinis kandidatas. Vienok jis atsisakė aiškiai pasakyti, ar jis kandidatuoja. Jis tik sakė, kad paskelbs apie savo kandidatūrą nevėliau vasario mėnesio 15 dienos, jeigu prezidentas Eisenhoweris iki to laiko nepaskelbs savo planų.

Knowlandas sakė, kad prez. Eisenhoweris turėtų paskelbti, ką jis turi omenyje, kad kiti, kurie galvoja apie kandidatavimą, žinotų, ką daryti.

Paryžius. — Atsistatydino Alžyro generalinis gubernatorius Soustelle.

Stevensonas smerkia Dulleso kariškumą

Užsienyj dar vis protestuojama dėl Dulleso agresyvių nuomonių

Washingtonas. — "Life" žurnale tilpęs straipsnis, kuriame sekretorius Dulles atvirai sakė, kad jis tris kartus rizikavo privesti prie atominio karo, "kad parodyti raudoniesiems, jog mes pasiryžę," dar vis susilaukia protestų iš visų pusių.

Adlai Stevensonas sakė, kad Dulles ir Eisenhoweris, kurie persistato dideliais taikos mylėtojais, faktinai kaip kokie vaikai su degtukais, žaidė pasaulio likimu, stumdami mūsų kraštą prie pat karo prarajos krašto. Panašiai pasisakė ir Kefauveris bei senatorius George. Į Dulleso pagalbą, iš kitos pusės, atėjo Nixonas, kuris Dulleso taktikai pritaria.

Užsienyje tuo tarpu, ypatingai Vakarų Europoje, spauda dar vis tebereiškia savo didelį nusistebėjimą dėl Dulleso agresyvių pareiškimų. Praeitos savaitės pabaigoje du Londono didlapiai, konservatorių "Daily Express" ir darbiečių "Daily Mirror" (abu turi po keturis milijonus skaitytojų) išėjo su karikatūromis, kurios vaizduoja Dullesą kaip pavojingą karo padegėją.

Naujas 5-erių metų planas bus pravestas TSRS

Maskva. — Tarybų Sąjunga paskelbė naują penkerių metų ekonominį planą. Planas numato didelius pakėlimus sunkiojoje pramonėje, gyvenamų butų statyboje ir maisto gamyboje.

Bendrai gamyba per penkerius metus bus pakelta 65%. Sunkioji industrija bus padidinta 70% ir kasdieninio vart. gaminių produkcija 60%. Algos bus pakeltos 30%, o maistas ir kiti reikmenys papigės.

1960 metais vidurinių mokyklų (gimnazijų, — high schools) lankymas bus privalomas visiems Tarybų Sąjungoje. Tokiu būdu kiekvienas jaunuolis ir jaunuolė praleis mokykloje bent 10 metų. Tas nepaprastai pakels žmonių apšvietos lygį.

Diskusijos tarp amerikiečių ir T.S.R.S. artistų Maskvoje

Maskva. — VOKS (Tarybinė sąjunga už kultūrinius ryšius su užsieniu) patalpose susirinko grupė amerikiečių ir tarybinių artistų, kritikų, rašytojų. Amerikiečiai buvo artistai iš operos 'Porgy and Bess," tos operos direktorius Robert Breen, rašytojas Truman Capote ir kiti. Iš tarybinės pusės dalyvavo žymūs kritikai ir aktoriai, tarp jų kritikas I. Martinovas. Kaip stebėtojas dalyvavo ir Amerikos ambasadorius Bohlenas.

Abi grupės draugiškai diskusavo santykius tarp kritiko ir teatro, tarp artistų ir kritikų ir tarp direktoriaus ir artistų. Amerikiečiai pasakojo, kai Amerikoje nepalankios kritikos beveik sustabdo veikalo vaidinimą. Tarybiniai artistai sakė, kad tenykščių kritikų galia ne tokia didelė, nors "ir mes labai bijome neigiamų kritikų atsiliepimų."

ORAS NEW YORKE
Giedrą, šalčiau

Tarybiniai mokšlininkai čia studijuos Dr. Salko metodus

Washingtonas. — Penki tarybiniai daktarai atvyks Amerikon, kad studijuoti daktaro Salko išrastus čiepus prieš vaikų paralvžių. Tie daktarai yra M. Chumakovas, M. Vorošilova, A. Smorodincevas, L. Lukinas ir A. Šelokovas.

Jie čia susipažins su Salko skiepų rezultatais, tarsis su amerikiečiais polio ekspertais, įskaitant pati daktarą Salką, ir paskui nuspręs, ar tie vaistai vartotini Tarybų Sąjungoje.

Paskutiniai pranešimai

Berlynas. 150,000 Berlyno žmonių dalyvavo didžiulėje demonstracijoje, paminint Liebknechto ir Luksemburgės nužudymo 37-as metines. Demonstracijoje dalyvavo ir ginkluoti liaudies policijos bei darbininkų milicijos ir jaunimo sporto organizacijų nariai.

Masinis mitingas įvyko prie Liebknechto ir Luksemburgės kapų.

Salonika, Graikija. —Prisaikdinti teisėjai, — džiūrė — išteisino Roulą Koukoulou, Graikijos Demokratinių moterų federacijos vadovę. Bet, nežiūrint teismo nuosprendžio, valdžia dar vis ją tebelaiko kalėjime.

Washingtonas. — Eksprezidentas Trumanas išstojo prieš eks-prezidento Hooverio pasiūlymą, kad Amerika turėtų du viceprezidentu. . .

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY

The Laisve, Inc.

Established April 5, 1911

Every day except Sundays, Mondays and Holidays

110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.

President V. KAZEL; Secr-Treasurer, WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year $8.00	Canada and Brazil, per year $9.00
United States, per 6 months .. $4.50	Canada and Brazil, 6 months $5.00
Queens Co. ..... $9.00 per year	Foreign countries, per year $10.00
Queens Co. ..... $5.00 per six mos.	Foreign countries, 6 months $5.50

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y. under the Act of March 3, 1879

BENJAMIN FRANKLIN

ŠIANDIEN, SAUSIO 17 DIENĄ, sukanka lygiai 250 metų, kai gimė vienas įžymiausių amerikiečių — Benjamin Franklinas.

Jo gimtadienis yra minimas visame kultūriniame pasaulyje.

Pasaulinė Taikos Taryba ragino viso pasaulio tautas atitinkamai atžymėti šio didžio vyro 250-ąjį gimtadienį.

Benjaminas Franklinas gimė 1706 metų sausio 17 d. Bostone didelėje šeimoje. Pats Benjamin Franklin sakė, kad jis pats neatmena, kada jis nemokėjo skaityti.

Kai jis buvo aštuonerių metų amžiaus įstojo į pradžios mokyklą, kur mokėsi rašyti ir aritmetikos. Tėvas norėjo iš jo dvasininką (protestantišką) padaryti, bet likimas nulėmė ką kitą: Kai vaikas sulaukė dešimt metų amžiaus, jis buvo paimtas iš mokyklos ir pristatytas į tėvo "dirbtuvę," kur buvo liejamos lajinės žvakės ir daromas muilas. O kai jaunas Benjaminas sulaukė 13 metų amžiaus, jis stojo dirbti savo brolio spaustuvėje, kurioje vėliau gimė laikraštis "New England Courant" (1721 metais).

Taigi Benjamin Franklinas buvo savamokslis pilna to žodžio prasme. Jis labai mėgo skaityti ir rašyti. Iš pradžių rašė eilėraščius, bet, tėvo patariamas, poeto kelią paliko, o pradėjo rašyti proza.

Vėliau Franklinas persikėlė gyventi į Philadelphiją, kur leido ir redagavo "Pennsylvania Gazette" ir "Poor Richard's Almanack"ą" (kalendorių). Čia gyvendamas jis prisidėjo prie daugelio visuomeninių ir kultūrinių darbų.

Be to, Franklinas labai domėjosi moksliniais dalykais. Jis domėjosi ypatinga elektros veikla ir jos role. Jis prisidėjo prie išradimo perkūnsargio. Jis išrado ir daug kitų svarbių dalykų, lengvinančių žmonių gyvenimą.

Kaip mokslininkas, Benjamin Franklin paskilbo visame kultūriniame pasaulyje.

Be to, Franklinas buvo revoliucionierius, kovotojas už Amerikos nepriklausomybę. Jis buvo ir diplomatas — sėkmingas diplomatas. Benjaminas Franklinas, beje, pasirašė ir po Amerikos Nepriklausomybės Deklaracija.

Benjamino Franklino raštus studijavo ir Karolis Marksas ir kiti mokslo žmonės. Nes B. Franklinas buvo labai plataus apėmio ne tik visuomenininkas, kovotojas, o ir mokslininkas.

Jis mirė Philadelphijoje 1790 metų balandžio 17 d., sulaukęs 84 metų amžiaus. Jis mirė tuomet, kai Jungtinės Valstijos jau buvo nepriklausoma valstybė. Jis mirė išvakarėse Francūzijos revoliucijos, sukrėtusios feodalizmo pagrindus.

Toks, trumpai, buvo Benjaminas Franklinas.

Iš jo gyvenimo, iš jo darbų kiekvienas žmogus gali pasisemti daug geriausių pavyzdžių, kaip reikia gyventi, kaip reikia šviestis, kaip reikia žygiuoti vis pirmyn ir pirmyn.

BLOGA POLITIKA

VALSTYBĖS DEPARTMENTO sekretorius Mr. Dulles pareiškė savaitraščio "Life" korespondentui, kad Amerikos valdžia net tris kartus buvo nusitarusi naudoti atominius ginklus prieš Kinijos Liaudies Respubliką!

Vadinasi, tie gandai, kadaise pasklidę, kad taip norima daryti, nebuvo tušti, nebuvo be pagrindo.

Matyt, Kinijos vadai tai žinojo, ir jie neprisileido prie atominio karo, kuris būtų buvęs pražutingas visai žmonijai.

Ką gi visa tai pasako?

Tai pasako, kad ne komunistinis šalių blokas grūmojo Amerikai atominiais ginklais, bet Amerika komunistinėms šalims.

Visa tai Azijos tautas dar griežčiau nustatys prieš "atominius didvyrius," kurie rengiasi sudeginti jas, kaip Hiroshimą.

Mr. Dulles, beje, priminė, kad ir Didžiosios Britanijos vyriausybė tuomet sutiko su tuo, kad atominės bombos naikintų "azijatus." Bet iš Londono dabar ateina žinių, kurios griežtai užginčija Mr. Dulleso pasakojimą. Atrodo, kad šis Dulleso išsipasakojimas įkiš į amerikiečių-anglų diplomatinio vežimo ratus kuolą.

Ar tai gera politika?

Argi neteisingai šiandien pasaulio žmonės reikalauja, kad atominiai ginklai būtų uždrausti vartoti?

Net ir popiežius Pijus XII prisidėjo prie to taiką mylinčiųjų žmonių balso, pasisakydamas (Kalėdų proga) prieš atominių ginklų naudojimą bet kokiame konflikte.

Bloga Mr. Dulleso politika, bloga!

GYVENIMAS SOVIETŲ SĄJUNGOJE

Rašo Mikas Detroitietis

Iš Jess Gorkin'o žurnalo "Parade" redaktoriaus raporto

Detroito angliškas laikraštis "Free Press," lapkričio 27 d., 1955, išleido specialų iliustruotą žurnalą "Parade," visą pašvęstą J. Gorkin'o raportui apie žmonių gyvenimą Sovietų Sąjungoje, su įvairiais paveikslais. J. Gorkin buvo nuvažiavęs Sovietų Sąjungon, lankėsi įvairiuose miestuose, kolūkiuose, mokyklose, bažnyčiose, fotografavo žmones, ir tt., ir tokių žygių jam niekas nekliudė, nes jis pats nieko apie tai nesako.

Tačiau ponas Gorkin, kaip komercinės spaudos atstovas, viską daugiau tempia ant savo kurpalio. Tūli dalykai Sovietuose jam nepatinka, ir jis tuojau pažymi skirtumą tarpe Sovietų gyvenimo ir Jungtinių Valstijų žmonių gyvenimo. Čia, sako jis, visko turime, visko pilna, žmonių uždarbiai didesni, ir pragyvenimas pigesnis, o Sovietuose, sako, yra daug trūkumų, ir Sovietai nogalį pasivyt Jungtinių Valstijų. Bet jis pripažįsta faktą, kad Sovietai progresuoja, eina pirmyn, ir kad Sovietuose žmonių gyvenimas vis gerėja, padėtis darosi lengvesnė, rytojus šviesesnis.

Durys atidarytos

Ponas J. Gorkin raportuoja, kad "Sovietų durys biskį atidarytos," ir sako: "Dave Preston ir aš per visą mėnesį važinėjome Sovietų Sąjungoje. Mes buvome Kremliuje ir už Kremliaus. Mes kalbėjomės su fabriko darbininku Alex Trokhov, kolūkio darbininku Boris Boroslovich, sportininkų veikėju Vassily Sedorka, mokyklos viršininku (principal) Nicholai Yermichken, ir su daugeliu kitų rusų. Mes susitikome aukštus valdžios pareigūnus, ir fotografavome juos. Daugumoje vietų mes buvome pirmi amerikiečiai, kuriuos Rusijos žmonės galėjo matyti, ir jie buvo nuoširdžiai draugiški."

Ponas Gorkin dar pažymi, kad jie lankėsi Rusijos didesniuose miestuose, įskaitant Kievą, Odesą, Tiflisą, Rostovą, ir Stalingradą, ir sako: "mes aplankėme ir fotografavome audinyčių fabrikus, kolektyvinius ūkius, liaudies teismabučius (People's Courts), ligonines, grožio parodas, kino studijas, maisto parduotuves, alaus gėrimo įstaigas, fabrikų darbininkų namus, mokyklas ir universitetus, naujus gyvenviečių projektus, ir sportininkų vietas-įrengimus." Tik, sako ponas Gorkin, "mums neleido fotografuot tiltų, militarinių įrengimų, gelžkelių, aerodromų, sunkiosios industrijos, ir kanalų prie Dono upės." Vadinasi, pono Gorkin'o delegacija galėjo matyt tuos įrengimus, tik neleido jų nufotografuot. Ir nenuostabu, nes nei viena šalis pasaulyje neleido ir neleidžia svetimos šalies delegacijai nufotografuot karinius įrengimus, arba sunkiąją industriją, kur yra gaminami kariniai pabūklai — ginklai ir kitokios reikmenys. Jungtinių Valstijų valdžia neleido vienai Sovietų delegacijai net aplankyt-pamatyt industrinį miestą Detroitą. O ką jau bekalbėt apie fotografavimą!

Atmintini dalykai

Ponas Gorkin raportuoja, kad tūli dalykai yra atmintini. Jis pažymi, kad Sovietų Sąjungoje trūksta transportacijos ant žemės, todėl Sovietų piliečiai, greitam susisiekimui — kelionėms iš vienos vietos kiton, naudojasi orlaiviais; ir Gorkino delegacija daugiausia lekiojo orlaiviais. Sovietų lakūnai, sako Gorkin, nerizikuoja vairuot orlaivį, kai užeina audra su žaibais-griaustiniu arba šiaip pavojingas oras; jie tuojau, sako, nusileidžia artimiausiame aerodrome. Kiekvieną sykį, kai orlaivis nusileidžia, mechanikai tuojau patikrina orlaivį, ar jis tebėra gerame stovyje, ir ar nepavojinga skristi toliau. (Gal dėl to ir nesigirdi, kad Sovietuose įvyktų tokių didelių nelaimių, katastrofų, su orlaiviais, kaip Jungtinėse Valstijose.) Tačiau Gorkinui nepatinka, kad žemai skrendant netolimon kelionėn, aerodromai "negerai įtaisyti," arba "neišcementuoti," sako, "purvini" (gal jie savo batus supurvino); kad tokiuose orlaiviuose "nėra diržų prisirišti prie sėdynių," ir kad "niekas valgio nepatarnauja."

Apie moteris

Rusijos moterys, sako, "amerikiečių akims nepatrauklios"; "nedaug jų yra gražių palyginus su Amerikos moterimis." Mat, Sovietų moterys dirba įvairius darbus, neišlepintos, ir gal nevartoja įvairių dažų veidams, rankų ir kojų pirštams nudažyt. Tokie dalykai Gorkinui nepatinka. Ot, kai moterys nieko nedirba, nudažytos (apmaliavotos), padžiūvusios, silpnos sveikatos, bet pasipuošusios visokiais "dzinguliukais," tai tokios moterys Gorkinui ir kitiems amerikiečiams yra gražios, patrauklios...

Ponas Gorkin patyrė, kad Sovietų Sąjungoje kino studijos pagamina ir išleidžia 45 filmus per metus, ir 85 procentai tų filmų yra spalvuoti. Judžių direktoriai gauna po 3,000 rublių į mėnesį ir 60,000 rublių bonų už filmą.

Pažymi jis dar ir tą, kad rusų alaus išsigėrimo įstaigose nėra barų, ir tik yra sustatyti stalai, prie kurių žmonės susėdę išsigeria alaus. Apie "vodką" nieko nesako. Taipgi pažymi, kad rusų "ice cream" yra plonesnis, gal ne toks riebus kaip Amerikoje. Bet nieko nesako apie "hot dogs" ir "cup of coffee," kaipo amerikiečių populiariškiausią maistą.

Maskvoje, sako, yra tik keletas kačių ir šunų. Kodėl maskviečiai nelaiko šunų ir kačių—nepasako. O mes čia, Amerikoje, turime daug šunų ir kačių, turime net šunų lenktynes; iš šunų darome biznį...

Dar toliau ponas Gorkin pasako, kad Sovietų Sąjungoje nėra golfo ir baseball sporto, bet yra visokie kitokie sportai. Sako, kad 30 **procentų** daktarų yra moterys. Tik keliolika rusų rūko pypkes arba cigarus... Cigaretai, esą turkiškos giminės, bet Gorkinui jie nepatinka, nes nedega taip, kaip amerikoniški cigaretai.

Visuomenė ir klasės

Jis Sovietų Sąjungos visuomenėje "suranda" ir klases, ir sako, kad dabar ten egzistuoja nelygybė, t. y. penkios žmonių klasės, būtent: "Komunistų Partijos nariai; aukštieji armijos valdininkai; biurokratai ir intelektualai; policija ir savanoriai įstoję į karinius jungtinius; fabrikų darbininkai ir žemdirbiai-ūkininkai." Bet nieko jis nesako apie biznierių - spekuliantų, kapitalistų, raketierių ir gemblerių "klases," kurių Sovietų Sąjungoje nėra, todėl ir Gorkinas jų nematė. Jei taip matuosime ir skirstysime visuomenę į tokias "klases," kaip ponas Gorkinas matuoja, tai Jungtinėse Valstijose ir kitose šalyse surasime šimtus visokių "klasių." Vien tik politinės partijos — republikonų, demokratų, socialistų, komunistų ir kitokios—sudarytų daugiau negu penkias "klases." O kur dar įvairūs biznieriai, spekuliantai, raketieriai, gemblerial, policija, militariški ir civiliniai valdininkai, mokytojai, profesoriai, teisėjai, advokatai, daktarai, ir kitokie asmenys? Bet tai būtų nesąmonė, jei tokias visuomenės dalis vadintume klasėmis, taip lygiai yra nesąmonė sakyt, kad Sovietų Sąjungoje yra "penkios klasės." Jei tūli mokslo vyrai ir moterys, arba nuoširdūs, gabūs fabrikų darbininkai, ar valdžios pareigūnai gauna didesnį atlyginimą už savo darbus ir turi kiek lengvesnį gyvenimą, tai dar nereiškia, kad jie sudarytų atskirą visuomenės klasę. Ponas Gorkin, matyt, to nesupranta. Jam vaidenasi klasės.

Mirusieji tebeveikia

Raporte pažymėta, kad mirusiųjų Lenino ir Stalino dvasia, idėjos, arba, kaip Gorkin sako, "numirusios rankos dar tebeveikia Sov. Sąjungoje." Ir kaipo faktą jis pateikia paveikslą, kaip Maskvoje begalinės eilės žmonių po keturis ar daugiau gretimai eina į Mausoleumą pamatyt ir pagerbt savo vadus — Leniną ir Staliną, kurie ten guli išbalzamuoti ir kurių vadovybėje Rusijos liaudis parbloškė carizmą ir kapitalizmą, panaikino išnaudojimo sistemą ir dabar gyvena nauju gyvenimu be ponų, be išnaudotojų. Nepaisant kokis oras — šilta, lyja ar šalta,—sako Gorkin, į Mausoleumą einančių vyrų, moterų ir vaikų eilės nusitęsia mylią ilgio, ir jie ten išbūna valandas, iki jeina į Mausoleumą.

Antras paveikslas parodo maršuojančius kareivius gražiose uniformose, su rankose aukštyn iškeltais šautuvais; tai Maskvos garisono garbės sargyba, ir tokių kareivių, sako Gorkin, yra visur ir daug — milijonai mokinasi vieno darbo: kariauti prieš išlaukinius priešus ir apginti Sovietų Sąjungą."

Trečias paveikslas parodo grupę jaunų pionierių, dainuojančių Sovietų Himną. Jie apsirengę gražiomis uniformomis, veidai pilni, linksmučiai. Visos mokyklos, studentų svetainės ir šiaip įstaigos papuoštos Lenino ir Stalino paveikslais, bei iškabomis su įvairiais obalsiais. Vienas tokių obalsių (iškaba ant sienos) skamba štai kaip: "Pod znamenem Marksa-Engelsa-Lenina-Stalina, pod rukovodstvom Komunističeskoi partii—vpered, k pobede komunizma!" Iš to viso Gorkinas daro išvadą, kad mirusieji Marksas, Engelsas, Leninas ir Stalinas tebevadovauja liaudžiai, kad toji liaudis eina jų nurodytais keliais link komunizmo pergalės.

Jaunuomenė—Sovietų ateitis, raktas pasaulio taikai

"Už rubežių Sovietų Sąjungoje, milijonai jaunuolių — net ir patys rusai nežino jų tikro skaičiaus — auga į vyrus ir moteris. Jie laiko raktą dėl pasaulio ateities: jie gali išsivystyt į naujus sunkiai mirštančius militaristus, arba jie gali reikalaut nieko daugiau kaip tik gyvent taikoje. Šiandien tokia, daugumai amerikonų nesuprantama sėkla yra sėjama." Taip raportuoja p. Gorkin.

Daugiau apie Sovietų vaikus ir jaunuomenę p. Gorkin pasako štai ką: "Kai vaikas būna dviejų mėnesių amžiaus, jam yra teikiama valstybės priežiūra, jei jo motina dirba kokį nors darbą. Taipgi jo motina prieš gimdymą dykai gauna valstybės priežiūrą ir visokią pagelbą. Kai vaikas būna 4 metų amžiaus, jis įstoja į "kindergarten"; 7-nių metų—mokyklon; 9n-ių metų —jaunų pionierių narys jaunuolių judėjime; 14-kos metų — Jaunų Komunistų Lygos narys; 26-šių metų, jei yra tinkamas jau gali įstoti Komunistų Partijon. Jaunuoliai yra aprūpinami mokslu, pasilinksminimais, ir tt. Jaunuomenė yra Sovietų Sąjungos viltis, ir jie yra viskuo aprūpinti."

"Parade" redaktorius kalbėjosi su tuzinais Sovietų jaunuolių mokyklose Maskvoje ir Tiflise, jaunuolių palociuje Rostove ant Dono; taipgi su senesniais studentais Kieve. Niekur jis nematė studentuose nusiminimo ar nepasitenkinimo. Vietoje to, studentai žiūri ateitin su viltimi, su pasitikėjimu, su džiaugsmu. Vienas jaunuolis išvertė jam štai kokį jaunuolių himną:

"Whose smiles are these?
Whose eyes are sparkling?
"It is those who will become
Young Communist League
members and who are now
Young Pioneers.
"Pioneers don't waste a
moment.
"Never, never be idle or sad.
"Every morning greet
with the Pioneer salute.
"We are going to build our
country, with the Pioneers
marching joyously forward.
"We are going to help
the adults to buid
a happy life in our country."

Jaunuoliai ir prasižengimai

Tarpe Sovietų Sąjungos jaunuolių, sako, yra labai mažai nesusipratimų, išdykavimų arba tam tikrų prasikaltimų ("juvenile delinquency"); priežastis yra tame, sako, kad vaikai neturi laiko būti išdykusiais?-pasileidusiais. Jie užimti mokslu, eina į jaunuolių pasilinksminimo ir susirinkimų vietas, ten klausosi pamokų-lekcijų apie visokius dalykus ir įvykius, ir vakarais dar dirba mokyklos užduotas lekcijas ("homework").

(Bus daugiau)

SKAITYTOJŲ BALSAI

Motiejaus Klimo "Iš rytų į vakarus..."

Vienas - kitas iš mūsų esame keliavę vienur ar kitur ir savo kelionės įspūdžius spaudoje aprašę. Be abejo, Laisvės skaitytojai su malonumu juos skaitė.

Dienrašty "Laisvė" tilpo M. Klimo kelionės aprašymas, kuris, turinio atžvilgiu, skirtingas nuo kitų, todėl norima jį plačiau panagrinėti. M. Klimas nesitenkina sutiktų draugų, pokalbių ir vaišių nupasakojimu, jo pastabi akis ir laki vaizduotė siekia daug toliau. Jis gan vykusiai pavaizduoja: sutiktus žmones, gamtą, muziejus, parkus, žuvų peryklas, maudyklas ir kitus gamtos ar žmogaus protu ir sunkiu darbu sukurtus vaizdus. Pastarasis ne vien viską pastebi, bet kruopščiai gvildena — nagrinėja ir nuosekliai bei gražia kalba perduoda skaitytojui.. Skaitydamas žuvų peryklos aprašymą skaitytojas smulkmeniškai sužino ne tik apie įrengimus ir darbu eiga, bet ir apie žuvies kieki užveisiamą per metus. Vaizdžiai pavaiduotą ir augmenija. Skaitytojas gali susidaryti išsamų vaizdą apie raudonmedžius ir kitas medžių rūšis. Muziejų, parkų, maudyklių, kelių ir kitų įrengimų vaizdams paryškinti, be gražaus ju aprašymo, autorius duoda jų istoriją ir įrengimo kaštus.

Skaitytoją, minėtas rašinėlis, maloniai nuteikia ir jis savo mintyse junta švelnų dėkingumo jausmą jo autoriui.

Rašinėlio kalba sklandi ir pusėtinai gera. Jei ne svetimybės, kurių autorius nesišykštėjo, tai rašinėlis būtų visai puikus.

Kalbos netikslumai, kuriuos čia norima paliesti, liečia ne tik rašinėlio autorių, bet mus visus. Mes nepaisome gimtosios kalbos savybių, rašom kaip mums patinka, darkome ją svetimybėmis, nors turime puikių lietuviškų atitikmenų.

Autorius rašo: *gesinis pečius*, lietuviškai mes sakome *dujinė krosnis*. Daiktvardį *geşas* autorius vartoja dvireikšmiu: degamosioms dujoms ir skystam kurui pavadinti. Tai nėra tikslu. Skystas kuras, vartojamas vidaus degimo varikliams, lietuviškai vadinamas *benzinas arba gazolinas*.

Daugiavietis automobilis, skiriamas keleiviams vežioti, lietuviškai vadinamas ne busas, bet *autobusas*.

Daiktvardžiai: *mašina* ir *karas* nevartotini tiems daiktams pažymėti, kaip vartoja autorius. Jei mes sakome mašina, tai suprantame mechanizmą, atliekantį kokį nors darbą: garo mašina, siuvamoji mašina, kuliamoji mašina, piaunamoji mašina ir t.t.... Anglų kalboje machine maždaug tą patį reiškia. Mechaninio variklio varomą susisiekimo priemonę lietuviškai vadiname: *automobilis*, *automašina*. Karas lietuvių kalboje nevartotinas.

Jūros lygmala, lietuviškai — jūros lygis. Vandenpuolis (angliškai — fall), lietuviškai — krioklys. Mineralinį šaltinį, iš kurio periodiškai trykšta vanduo mes vadiname geizeriu, bet ne gaizeriu. Bėda, lietuviškai — vargas. Prūdas, lietuviškai — tvenkinys. Kenuoti, lietuviškai — konservuoti. Cukriniai burokai, lietuviškai— cukriniai runkeliai. Stuba — namas, trobesys. Budavoti — statyti. Kempė — stovykla. Grušė — kriaušė. Medžio piovykla — medžio apdirbimo įmonė, lentpiūvė. Veiksmažodis rastis lietuviškai nevartotinas, pilnai jį pavaduoja veiksmažodis būti. Žuvis salmon lietuviškai vadinama vašilas arba lašiša. Trout gimininga vašilui, bet smulkesnė ir marga, lietuviškai vadinama upėtakis, margasis vašilas arba lašišaitė. Viedras — kibiras. Pūstynė — tyrlaukis, dykuma. Krutamieji paveikslai arba kručiai lietuviškai nevartotinas terminas. Reikėtų vartoti judomieji paveikslai ir vengti termino judžiai. Smog, lietuviškai — rūkas. Blankėtas — antklodė, apklotas. Aukso mainos — aukso kasyklos. Orandžis — apelsinas. Keturkampė mylia—ketvirtainė arba kvadratinė mylia. Nekuriose vietose — kai kuriose vietose. Blėdis — nuostolis, žala. Skūpiai — šykščiai. Autorius vartoja daiktvardį *inžinas* (angliškai—engine), kuriuo vadina automobilio variklį. Inžinas ne lietuviškas žodis ir nevartotinas, be to jis ir angliškaja prasme netinka automobilio varyklio sąvokai. Inžinas lietuviškai atitinka — garvežys, lokomotyvas, o vidaus degimo, garo ir elektros variklius mes vadiname — *motoras*, kas atitinka angliškąjį — *motor*.

Aukštaitė

Dirbiniai, dabinantys buitį

(Pabaiga)

Džiugina aukšta atlikimo kultūra ir eksponuojamieji medžio dirbiniai. Dailios skrynelės, dėžutės, vazos, statinėlės gražios savo forma, originalios savo apdailinimu. Ypač puikūs yra Kišono, Virako ir kitų savitų medžio apdirbimo meistrų kūriniai. Jie turi pasisekimą lankytojų tarpe. Pasisekimą nusipelnė ir talentingas lietuvių liaudies skulptorius A. Laurinkus, pateikęs parodai skulptūras - miniatiūras "Jaunas futbolininkas," "Padavėjas" ir "Žvejys," kurių kiekvienas padaryta su dideliu skoniu ir tikro liaudies humoro jausmu.

Visokio pagyrimo yra vertas Pabaltijo respublikų dailininkų siekimas teisingai kelti ir spręsti meninio ansamblio problemas. Parodoje yra eksponatų, kurie rodo, kad lietuvių, estų ir latvių dekoratyvinės - taikomosios dailės meistrai, atsiliepdami į padidėjusius tarybinių žmonių pareikalavimus, daug dirba sukurti naujo stiliaus baldams, ištisiems harmoniškiems ansambliams — darbo kabinetams, svetainėms, valgomiesiems. Mes matėme parodoje keletą tokių buitinių interjerų. Kiekvienas menininkas savotiškai sprendė juose ansamblio problemą. Ir kiekvienas iš interjerų yra savotiškai patrauklus. Lankytojų dėmesį, pavyzdžiui, patraukia kuklūs, bet patogūs ir dailūs svetainės baldai, padaryti pagal talentingo lietuvių dailininko Jono Prapuolenio eskizą. Jaukiame kambaryje — apvalus stalas, du patogūs krėslai, sofa, bufetas ir du kilimai — ant grindų ir ant sienos. Ir visa tai pasižymi idėjos paprastumu, apipavidalinimo dailumu, vienas dalykas harmonuoja su kitu, sudarydami vientisą meninį ansamblį.

Kalbant apie darbus, kuriuos Maskvoje surengtoje parodoje eksponuoja Lietuvos dekoratyvinės - taikomosios dailės meistrai, pažymėtina, kad, ištisai paėmus, jie rodo didelę lietuvių dailininkų kultūrą, didelį jų meistriškumą. Tuo pat metu eksponatai iš Estijos ir Latvijos dar kartą lietuvių meistrams primena, kad jiems yra ko pasimokyti iš broliškųjų Pabaltijo respublikų dailininkų. Tiek latviai, tiek estai demonstruoja parodoje daug puikių tikro meno kūrinių.

Estijos ir Latvijos dailininkai

Negali, pavyzdžiui, nepatikti baldų pavyzdžiai, kuriuos pagamino Talino gamybinis kombinatas pagal dailininkų E. Remetso, B. Tombergo ir E. Velbrio eskizus. Iš estų meistrų daug ko reikia pasimokyti ir lietuvių dailininkams, dirbantiems su oda. Moteriški rankinukai, apdarai, papkės, makštys peiliams ir daugelis kitų dirbinių, gulinčių Estijos stendų vitrinose, rodo, kad estų meistrai tobulai žino medžiagos technologiją, sugeba įspaudimo, dažymo, pynimo ir piešimo būdu sukurti unikalinius taikomosios dailės kūrinius.

Lietuvių menininkai gali daug ko pasimokyti iš Latvijos meistrų, kurie iš seno yra išgarsėję savo porceliano dirbiniais. Parodoje eksponuojama Rygos porceliano fabrikų produkcija, plačiai žinoma visoje Tarybų Sąjungoje. Lankytojų dėmesį patraukia servizai ir vazos, kurias padarė dailininkai Zarinšas, Kalvė, Krastinšas, Melnacis, Panė, Ulstė, Sočevanova, Kandijevas. Dideliu meistriškumu pasižymi ir Latvijos medžio raižytojų darbai. Jų skrynelės, dėžutės skiriasi apdailinimo subtilumu, formų gražumu, savo spalvomis.

Pabaltijo respublikose auga nauja dekoratyvinės - taikomosios dailės meistrų karta. Lietuvos Valstybinis dailės institutas, Latvijos Valstybinė dailės akademija, Rygos ir Liepojos taikomosios dailės mokyklos, Estijos Valstybinis dailės institutas — visi jie rengia taikomojo meno meistrus. Jų darbai, eksponuojami parodoje, rodo, kad moksleiviai rimtai studijuoja geriausius liaudies meno pavyzdžius, sugeba įkūnyti medžiagoje savo sumanymus, gimusius įsisavinant liaudies meno verslus.

A. Jar-Kravčenko,
Lietuvos nusipelnęs meno veikėjas, laureatas

(Šis straipsnis mus pasiekė pavėluotai.—Redakcija.)

Žinios iš Uruguajaus

Vėl paskelbė naują stebuklą

MONTEVIDEO. — Tėvas Bružikas vos tik įkėlęs koją į Urugvajų apsigarsino esant "plačių galimybių" žmogumi. Šiaurinės Amerikos lietuvių katalikų spaudoje jis tada pasiskelbė, kad čia daras tiesiog stebuklus: atversdamas prie dievo labiausiai "užkietėjusius raudonuosius" ir kad greitu laiku numatęs visą koloniją pasiklupdyti prie savo jezuitiškų čebatų.

Žinoma, tuose jo pasigarsinimuose tiesos nebuvo nė už centą,—lygiai tiek, kiek pas jezuitą sąžinės. Bet tai nesvarbu, nes savo pasekėjų kvaišinimui, nublukus vienam stebuklui, apyvarton yra išleidžiami kiti, dar didesni.

Pavyzdžiui: Argentinos marijonų "Laike" vienas stebukladarys iš Montevidėjaus (kas gi kitas, jei ne stebuklų specialistas Bružikas?) rašė, kad jei dabar kai kurie lietuviai grįžta į Lietuvą, tai tik dėka nekalčiausios širdies motinai, apsireiškusiai Fatimoje. Bet tuoj šį didį "stebuklą" pakeitė kitu, dar grubesniu melu. Buvo taip: Po savo eucharistinio kongreso Rio de Janeire, iš įvairių šalių suvažiavę lietuviški klebonai nusprendė prabangiškai papuotauti Montevidėjuje. Naktų nemiga, valgiai ir gėrimai vieną jų taip paveikė, kad anksti ryte vairuodamas autuką jis "užlipo" ant sunkvežimio. Autukas tapo gerokai sužalotas, bet jo vairuotojas ir vienas svečias liko nesužeisti. Na, ir vėl prasidėjo būgnijimas apie naują "stebuklą," kuris būk tai yra neabejotinu įrodymu apie didelę "sutvertojo meilę savo nevertam tarnui." Anaip tol, dar ne viskas.

Tas pats "tėvas" radijo bangomis jau posmavo: materialistinis mokslas nėra amžinas, nes Sovietų Sąjungoje jau užmirštami didžiųjų materializmo vadų mokymai." Ar tai ne stebuklas? Toliau, girdi, "koncentracijos lageriai likviduojami, nusikaltėliai paleidžiami, o mūsų Lietuvoje įšventinami nauji vyskupai." Taigi, ar čia nėra ženklu, kad tik "Kristaus mokslas yra amžinas ir teisingas"? Ir baigdamas tvirtino jis, kad jau ateina pasikeitimo laikas: kada "visi komunistai melsis bažnyčiose."

Atrodytų, kad šį "naują stebuklą" įžiūrėdamas tas "tėvas" turėjo būti patenkintas ir linksmas. Anaip tol, taip nebuvo. Kol Cerroje, Fatimos bažnyčios "skarbonkos" tuščios, nei jokie stebuklai, nei socialiniai pasikeitimai ir net jei angelai ant savo sparniukų jėzuitus nuneštų tiesiog į dangų—tuomi jų nepradžiugins.

T. Katalikas

Washingtonas. —Pasporto gavimas, kuris iki šiol kainavo $10, nuo dabar kainuos $11.

Šiandien Naugarduko krašte

Vidurinė Panemunė — spalvingų peizažų kraštas. Nepakartojamai gražios draustinės Naliboko girios kairiojoje upės pakrantėje, nuostabūs yra slėnių apjuosti ežerai, tarsi aksomas ir šilkas žvilga gausiomis savo spalvomis užliejamos pievos. Ir kažkuo pasakišku dvelkia nuo Naugarduko krašto kalvų, kuriose kur-ne-kur dunkso senovinių pilių griuvėsiai.

Naugarduko kraštas — Adomo Mickevičiaus gimtinė. Čia gimė pirmieji jo kūrybiniai polėkiai, čia jo ranka nubrėžė pirmąsias įkvėpimo kupinas poetines eilutes.

* * *

...Sčorsų kaimas stovi prie vieškelio. Ošia, siūbuoja nuo žvarbaus vėjo seni pakelės beržai ir klevai. Daugel jie matė savo amžiuje. Dar palyginti visai neseniai plentu dulkė puošnūs ponų ekipažai, o kaimo pirkiose vakarais degino skalas. Pašto vežimai gabeno į grafo dvaro biblioteką prancūzų knygų siuntinius, o kaime paštininkas palikdavo tik vieną laikraštuką posadnikui.

Anksti sutemsta lapkričio diena. Darganotu rudens laiku, kai dūkstąs vėjas suka ore šalto lietaus verpetus, trobose anksti užsidega šviesa. Tokiais vakarais ypač svetingai švyti kaimo klubo langai.

Klube literatūrinis vakaras, skirtas Adomui Mickevičiui. Plačia kaimo gatve traukia į klubą kolūkiečiai. Šiame name Baltarusijos kaime prieš daugelį metų lankydavosi Mickevičius. Jis, sumanęs parašyti savo "Gražiną," čia atvykdavo pasiskaityti dvaro bibliotekoje knygų apie Lietuvos istoriją. Sčorsuose ir dabar tebestūkso išsikerojęs plačiašakis ąžuolas, kurio pavėsyje, kaip pasakoja padavimas, poetas kūrė pirmąjį savo garsiosios "lietuvių apysakos" variantą.

Naujo, laimingo gyvenimo šviesa apgaubė dabar šį senąjį Baltarusijos kraštą. Sčorsuose prieš 10 metų įkurtas Vorošilovo vardo kolūkis. Ir kaip mažas upokšnis, prasidedąs nuo tylaus šaltinio, vis platėja didėja, tampa srauni, vandeninga upe, taip ir Sčorsų kolūkis per šituos metus iš silpnos artelės išaugo į priešakinį, stiprų ūkį. 1954 metais kolūkis gavo daugiau kaip 3 milijonus rublių pajamų. O kaip pasikeitė Sčorsai! Pastaruoju metu čia iškilo daugiau kaip 40 visuomeninių pastatų. Lygiai prieš metus davė pirmąją srovę kolūkio hidroelektrinė. Mokslas ir kultūra pasidarė valstiečiams prieinami. Užsukite į naująjį kolūkio klubą — jūs pamatysite čia didelę biblioteką, kurios knygomis naudojasi šimtai žemdirbių. Klube įrengtas radijo mazgas, kinoteatras. Veikia choro, šokių, dramos rateliai.

Išaugo žmonės, aktyvūs kolūkinių laukų darbuotojai. Baltarusijoje yra gerai žinoma Viera Komar — Vorošilovo vardo kolūkio grandininkė. Jos grandis kasmet išaugina gausius linų derlius. Atkaklus Sčorsų linų augintojų darbas ryškiai rodo, kiek daug gali duoti žemė, jeigu ji prižiūrima nesigailint darbo. Juk linų pasėliai duoda kolūkiui po 20-30 tūkstančių rublių pajamų iš kiekvieno hektaro!

Naugarduko krašte yra daug vietų, susijusių su Adomo Mickevičiaus atminimu. Štai, Kuto vienkiemis, prie kurio guli "Filaretų akmuo." Mokydamasis Vilniaus universitete, poetas kartu su savo pažangiai nusiteikusiais draugais atvykdavo čia atostogų. Prie šio akmens jie slaptai susirinkdavo, prisiekdavo kovoti už teisingumą. Ir visur, kur čia bepažiūrėtum, matyti didelės permainos, įvykusios Tarybų valdžios metais. Visoje apylinkėje stiprėja kolūkiai, turtėja kolūkiečiai. Laukų platybėse dirba traktoriai, kombainai. Statomos elektrinės.

* * *

Naugarduko istorija turtinga įvykių. Bet mūsų tarybinė tikrovė bus ryškiausias jos puslapis. Per savo ilgaamžę istoriją miestas nežinojo tokio audringo vystymosi. Dabar jis jau nebe atkampus apskrities miestelis, o augantis miestas, stambaus rajono kultūros ir ekonomikos centras. Nedaug seniau kaip prieš pusantro dešimtmečio, lenkų ponams viešpataujant, čia tebuvo smulki amatininkų pramonė. Paskutiniaisiais metais Naugarduke pastatytos kelios pramonės įmonės. Stambiausia iš jų — mechaninė liejykla. Ji gamina mašinas žemės ūkiui — kukurūzų sodinimo mašinėles, grūdų valymo agregatus, linų kuliamąsias.

Pilnu pajėgumu veikia miesto trikotažo ir siuvimo fabrikai, statybinių medžiagų įmonės. Baldų fabriko produkcijos kokybė kasmet vis gerėja, ir dabar patvarūs Naugarduke pagaminti stalai, sofos, spintos siunčiami į daugelį respublikos rajonų. Pastaraisiais metais pastatytos kelios maisto pramonės įmonės.

Adomas Mickevičius kadaise svajojo apie vidurinės mokyklos įsteigimą gimtajame mieste. O šiandien Naugarduke — moksleivijos miestas. Tūkstančiai moksleivių mokosi finansų ir prekybos technikumuose, pedagogikos ir medicinos mokyklose, žemės ūkio mechanizavimo mokykloje. Mieste veikia amatų mokykla, kelios vidurinės ir septynmetės mokyklos, vakarinė darbininkų jaunimo mokykla. Rajono kaimuose įsteigta 70 mokyklų.

Miesto centre iškilęs naujas, nedidelis pastatas. Kokia daugybė žmonių susirenka jame šiomis dienomis! Čia, į naujai steigiamą Mickevičiaus Namą-muziejų atvyksta žmonės iš įvairių mūsų neaprėpiamos Tėvynės vietų.

Kuriant muziejų, papildant jo eksponatus, dalyvauja šimtai žmonių, daug organizacijų. Jo bendradarbiai meiliai išdėsto muziejaus salėse asmeninius poeto daiktus, tapybos, grafikos, skulptūros kūrinius, autografus, knygas, fotonuotraukas, dokumentus. Šešiuose erdviuose kambariuose išdėlioti gausūs eksponatai, atspindintieji rašytojo gyvenimą, literatūrinę ir visuominę veiklą. Vienas muziejaus ekspozicijos skyrius skirtas Mickevičiaus gyvenimo Lietuvoje laikotarpiui, jo mokymuisi Vilniaus universitete, mokytojavimui Kaune. Labai įdomi yra medžiaga apie Adomo Mickevičiaus ryšius su rusų literatūra, su didžiuoju Puškinu.

Naugarduko muziejus atidarytas lankytojams. Šio brangių Mickevičiaus relikvijų lobyno įkūrimas dar kartą rodo, kaip didžiai vertinamas mūsų šalyje visų tautų kultūrinis palikimas.

P. Bogatenkovas
Naugardukas,
Baltarusijos TSR

Youngstown, Ohio.

Mirė Martynas Drakevičia. Gyveno po num. 76 Tindale Ave., Youngstowne. Mirė širdies liga. Iš Lietuvos atvyko prieš 50 metų. Dirbo Youngstown Sheet & Tube Co. fabrike apie 40 metų. Buvo pensininkas, kai mirė. Buvo tikintis. Jo žmona mirė prieš keletą metų. Po laidotuvių visi palydovai buvo pakviesti užkandžiams. Tebūva jam lengva žemė ilsėtis, o jo šeimai—užuojauta.

Matote, Youngstowno lietuviai baigia išnykti, seniai išmiršta, o jaunieji susimaišo su kitomis tautomis.

Tenka pranešti, kad mirė Viola Danelienė. Gyveno Youngstowne. Buvo jauna dar moteriškė. Kadaise priklausė LDS 9 kuopai ir buvo jos iždininkė. Jos vyras pakliuvo į proto ligoninę. Ji pati buvo pradėjusi gerti. Dar ir LDS kuopai liko skolinga. Gaila tokių žmonių.

S. J. Eizonas

Naugatuck, Conn.

Per daugelį metų sirgusi, sausio 1 d. mirė Elena Kindulienė. Buvo palaidota laisvai, be religinių apeigų, Lietuvių Laisvose kapinėse sausio 4 d.

Paliko liūdesyje savo mylimą vyrą Aleką Kindulą, du sūnus — Viktorą, kuris gyvena Waterbury, ir Edmundą, kuris gyvena Maple Hill Rd., Naugatucke, ir 5 anūkus.

Buvo gimusi ir augusi Rygoje, Latvijoje. Atvyko į šią šalį prieš 43 metus ir per daugelį metų abudu su vyru gyveno Waterbury. Priklausė prie Rūtos Draugijos ir abu su vyru priklausė prie Literatūros Draugijos 28 kuopos ir buvo Laisvės skaitytoja per daugelį metų. Buvo laisvų pažiūrų moteris.

Per 49 metus vedybinio gyvenimo labai gražiai sugyveno su savo vyru ir užaugino du sūnus ir vedė labai gražų, pavyzdingą šeimyninį gyvenimą.

Prieš apie 9 metus persikėlė gyventi iš Waterburio į Naugatucką ir per tuos devynerius metus sirgo įvairiomis ligomis. Per trejus metus gulėjo lovoje, negalėdama vaikščioti; turėjo artritą keliuose. Daktarams pasisekė ją biskį pagydyti ir buvo pradėjus vaikščioti. Po to prarado regėjimą ir nieko negalėjo matyti per kelerius metus. Paskutiniu laiku daktaras per operaciją vienos akies regėjimą pataisė ir buvo pradėjus matyti, bet vėl kita nelaimė: mažasis kojos pirščiukas užsinuodijo ir iš to gavo gangreną į koją. Daktarai norėjo koją nupiauti, bet mirė pirmiau, negu buvo koja nupiauta.

Ilsėkis, Elena, šios šalies žemelėje, o aš reiškiu gilią užuojautą likusiai šeimynai.

Waterburietė

Minersville, Pa.

Susižeidė

Kazimieras Šilkaitis parpuolė ant laiptų ir užsigavo koją. Gydosi namie.

Pas mus pastaruoju laiku buvo labai slidu — lijo ir šalo. Seno amžiaus žmogui buvo pavojinga vaikščioti, o Šilkaitis jau virš 70 metų. Gaila malonaus draugo. Linkiu jam kuo greičiausiai pasveikti.

V. Ramanauskas

IŠ LIETUVOS

KYLA DARBININKŲ GEROVĖ

Nuolat kyla Vilniaus "Komunaro" gamyklos darbininkų gerbūvis. Aukštas darbo atlyginimas įgalina juos nusipirkti vertingus daiktus, pasistatyti namus.

Vien tik 1955 m. gamyklos darbininkai Tamkūnas, Ambrosas, Volfsonas ir kiti nusipirko motociklus. Darbininkai Černilovas, Berlovas, įrankių cecho vyresnysis meistras Lavrovas ir techninio skyriaus viršininkas Unikovskis įsigijo automašinas "Moskvič". Kai kurie įmonės darbininkai pasistatė nuosavus namus. Neseniai nuosavuose namuose įsikūrė įrankių cecho šaltkalvis Stankevičius, liejimo cecho viršininkas Juozapavičius.

V. Saveljevas

So. Boston, Mass.

Metinis Banketas

Rengia ALDLD 2-ra Kuopa

Šio banketo tikslas yra pasveikinti Laisvės Bendrovės dalininkų suvažiavimą ir finansiniai paremti dienraštį Laisvę.

Įvyks Sekmad. 22 Sausio January

Vieta 318 Broadway Pradžia 4-tą Val. Popiet

Apart gerų valgių, bus graži dainų programa

So. Bostono Liaudies Choro Vyrų Grupė
Vadovaujama St. Pauros, sudainuos gražių dainelių

Tikimės svečių iš New Yorko ir apylinkės kolonijų. Prašome visų įsitėmyti dieną ir laiką ir iš anksto rengtis dalyvauti šiame bankete. Čia maloniai praleisite laiką ir tuo pat kartu finansiškai paremsite dienraštį Laisvę.

Rengėjai

Elizabeth, N. J.

PIETŪS

Atžymėjimui 40 metų sukakties Lietuvių Literatūros Draugijos gyvavimo

Įvyks Sekmadienio Popietį

Sausio 22 January

Pradžia 1-ą valandą dieną. Įžangos nebus

Salėje 408 Court Street

Gerbiama Visuomene: Kviečiame visus atsilankyti ant pietų, nes visi būsite patenkinti gerais pietumis ir gražia sueiga. Pietus gamins šioje apylinkėje gerai žinoma gaspadinė Mrs. A. Kirslienė. Jos gamintais pietumis visi džiaugsitės, tai būtinai atsilankykite.

Būtume labai dėkingi, jei iš anksto pranešturnėte, kurie dalyvausite. Tada gaspadinės žinotų, ant kiek žmonių gaminti pietus. Užsisakymus paduokite sekamu telefonu: EL. 5-8796. Prašome pranešti nesivėlinant; norėtume žinoti ne vėliau kaip iki sausio 16-os.

Rengėjai

Philadelphia, Pa.

KONCERTAS

Lietuviška Muzikališka Scena

Rengia LDS 5-ta kuopa
Suvaidins
Aido Choras iš New Yorko
Vadovaujamas Mildred Stensler

Įvyks Šeštadienį

Sausio 21 January

Salėj 414 Green St., Philadelphia, Pa.

Bus solų, duetų, grupių ir visas Aido Choras. Tai bus nepaprastai įspūdingas koncertas. Pasirūpinkime jame dalyvauti ir išgirsti gražių dainų, pamatyti puikų vaidinimą.

Solistė Madeline Knorr
Pianistas Frank Balevičius

Šokis ir Flute Solo
Nancy ir Tessie Behmeriutės

Pradžia 7:30 Val. Vakare **Įžanga $1.00**

RENGĖJAI

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Vis daugiau vokiškų lėktuvų New Yorke

Kam tik tenka aplankyti Idlewild arba LaGuardios aerodromus, gali pastebėti, kad ten sukinėjasi vis daugiau vokiškų lakūnų, kad atskrenda vis daugiau Lufthansos orlaivių. Aviacijos įstaigos šią savaitę davė Lufhansai teisę skraidinti orlaivius ne tik į New Yorką iš Vokietijos, bet ir iš New Yorko į Chicagą. Kitaip sakant, Lufthansa, vokiškieji orlaiviai, kursuos tarp dviejų Amerikos didmiesčių. Retai kokia kita užsienio linija turi tokias privilegijas.

Beveik visi Lufthansos lakūnai yra tarnavę Hitlerio aviacijoje — Luftvaffėje. Dalis jų kovojo prieš anglus ir amerikiečius.

Brooklyno Philharmonijos trečiasis koncertas

Mėgėjams žavingos, sudėtingos muzikos yra tam proga čia pat Brooklyne. Brooklyn Philharmonija, vadovybėje gabaus muziko Siegfried Landau, vykdys trečiąjį šio sezono koncertą Brooklyno Academy of Music, 30 Lafayette Ave., antradienį, sausio 17-ą. Salė pasiekiama GG traukiniu, Fulton St. stotis.

Įžanga nuo $1 iki $3.50.

Pradžia 8:30.

Šio koncerto programoje Rachmaninovo, Čaikovskio ir Šostakovičiaus kūriniai.

Orkestrą sudaro arti šimtas aukštai išlavintų muzikantų, daugumoje styginiai instrumentai. Įsikūrė ne pelnui, bet kad jauni (ir ne taip jauni) muzikališki talentai turėtų kur pasireikšti. Tai būrys žmonių, pasiryžusių plėtoti meną, sykiu kelti ir Brooklyno vardą.

Philharmonia ateitis priklausys nuo to, kaip visuomenė parems koncertus, kad jie patys save apsimokėtų.

Žmogžudys nesveiko proto, sako daktarai

Kings County ligoninės proto ligų skyriuje dabar randasi Theodore Clement, tas 23 metų vyrukas, kuris nušovė žmogų, nes jam pralošė kortose keletą šimtų. Daktarai priėjo išvados, kad jis nebalansuoto proto.

Šis šeimos galva ir kelių vaikų tėvas keletas dienų atgal nutarė, kad jis menkavertis žmogus, kad nieks jo negerbia, kad jis nėra atlikęs jokio didesnio darbo. Jis desperatiškai norėjo kuo nors nustebinti savo pažįstamus.

Jam atėjo galvon, kad turi banke apie aštuonis šimtus. Gal su tais pinigais ką nors padaryti? Clementas ištraukė visą sumą ir nuvyko pas pažįstamus lošti kortomis. Svajojo išlošti daug, daryti kelionę, "parodyti," kad jis ne eilinis, ne bevertis.

Lošė didelėmis sumomis ir beveik viską pralošė.

Čia jo pusiausvyra visai subliuško. Ištraukė šautuvą ir paleido kulką į laimėtoją Michael Mehr, 59 m. amžiaus, Ridgewoodo gyventoją. Paskui įsigavo į busą, kur nieko, apart vairuotojo, nebuvo. Liepė jam važiuoti "greit, kur nors, nes tai mano paskutinė diena šioje žemėje."

Mirtinai išsigandęs vairuotojas važiavo, iki vienoje vietoje įstengė padaryti tikslų aksidentą — ir netoli esanti policija paėmė Clementą į savo rankas.

Aiškindamas tyrinėtojams apie savo darbus ir mintis, Clementas verkė kaip vaikas.

Jungtinėse Tautose daromas remontas, kad praplėsti sales, restoranus ir suvenirų krautuvę, kuriais naudojasi turistai.

Paskyrė naują kunigą H. Melisho vietoj

Long Islando episkopalų vyskupas James P. DeWolfe paskyrė naują Brooklyno Šv. Trejybės bažnyčios rektorių. Ligšiolinis rektorius Howardas Melishas tokiu būdu išstumtas. Jis lieka episkopalų kunigu, bet be parapijos.

Melishas buvo išstumtas, nes jis bendradarbiauja su kairiečiais ir kitais pažangiečiais veikloje už taiką ir civilines teises. Jis daugelį kartų kalbėjo iš vienos platformos su jais.

Trys tos bažnyčios seniūnai sako, kad jis buvo išmestas neteisėtu būdu, nes nebuvo kvorumo, kuomet klausimas buvo balsuojamas. Melishas dar gali apeliuoti į aukščiausius episkopalų dvasiškius šioje šalyje.

ILGWU lokaluose vyksta sąjudis

Moteriškų drabužių siuvėjų unijos (ILGWU) 66-ojo lokalo eiliniai nariai irgi susišaukė savo susirinkimą apsvarstymui industrijoje esančios padėties.

Kiek pirmiau panašų susirinkimą vykdė didžiojo 22-ojo lokalo nariai.

Mitingą šaukiantis eilinių narių lapelis, paskleistas šapose rašo, kad ir lavintų darbininkų metinis uždarbis nupuolė net 22 procentais praėjusiais metais. Jis siekė tik $2,897. Gi apsiuvinėtojų karieliais ir eilės kitų gražmeninių darbų dirbėjų vidutinis uždarbis nupuolė iki $1,359 metams.

Nusiskundžiama, kad šapose sąlygos pablogėjo. O tas buvęs paskiausiame kontrakte pažadėtasis $2 priedas šapose vietomis labai susitraukė, dar kitur veik visiškai kur nors pražuvo tarp dalinimų ir perdalinimų į procentus gaunantiems mokestį po akordine sistema (piece-work).

Mokytojų stoka dar vis darosi aštresnė

Apšvietos taryba paskelbė, kad mokytojų stoka darosi opesnė. Šiais metais kaip nors susitvarkyta, bet kas bus atėinantį rudenį, nežinia. Taryba ragina universitetus baigusius žmones, kad ir nelankiusius mokytojavimo kursų, registruotis ir laikyti šį pavasarį egzaminus. Mokytojų leidimai bus išduodami visiems, kurie tik išlaikys lengvus pagrindinius egzaminus, ir algos bus tos pačios, kaip kvalifikuotų mokytojų. Bet ar atsiras daug tokių, klausimas, nes ir diplomuotų mokytojų algos labai žemos.

Stendų savininkai 42-oje gatvėje prie 5 Ave. sako, kad praėjusiais metais jie pardavė žymiai daugiau tarybinių laikraščių ir žurnalų, negu 1954-ais.

Ten viename bloke randasi trys kioskai, kuriuose galima gauti beveik visų pasaulio kraštų svarbiausius laikraščius.

PASKUBĖJO

Važiavimo iš darbo laiku vienas auto turėjo sustoti Queens-Midtown tunelyje dėl trūkusios padangos. Kiti keli "neturėjo laiko" sustoti, tvojo vienas į kitą iki susibėgo septyni. Jie ir šimtai kitų tada jau palaukė apie valandą. Kai kuriems teko užvažiuoti ir į ligoninę.

Unijos bendrai pasiūlys N. Y. įstatymdavystei planą

Nauja susijungusių AFL-CIO unijų taryba artimu laiku (gal vasario mėn.) šaukia visų savo unijų bendrą konferenciją. Ji pagamins New Yorko valstijos įstatymdavystei programą, įstatymų leidėjams parodys, ko darbo žmonės iš jų laukia.

Suprantama, kad taip pat bus išdirbti planai tiems darbininkų reikalavimams veikliai ir vieningai paremti. Darbininkai iš praeities jau žino, kad ir pirmiau yra buvę gerų pasiūlymų. Tačiau vieni iš tų likdavosi nei nesvarstyti. Kai kuriuos pasvarstydavo. Kartais net šio to pažadėdavo, bet retai kada tuos pažadus vykdydavo.

Darbininkų geriausi planai likdavosi tik pasiūlymuose arba pažaduose dėl to, kad užpakalyje tų reikalavimų nesirado vieningos, galingos jėgos, kuri tuos reikalavimus vieningai ir veikliai paremtų.

Numatoma, kad tarpe vyriausių reikalavimų bus padidinti sužeistiems ir ligoniams pašalpas, nedarbo apdraudą ir minimum mokestį už darbą, teikti pagalbos farmeriams. Taip pat kils reikalavimas numažinti taksus nuo uždarbio, šalinti diskriminaciją. Ir gali kilti eilė kitų klausimų.

Brooklyno moterims

Moterų Klubo susirinkimas įvyks sausio 19-os vakarą, 8 val., Liberty Auditorijos patalpose. Visos narės prašomos dalyvauti. Turime daug svarbių reikalų.

Valdyba

Taksikų vairuotojai ruošiasi streikui

Sausio 18-oji didmiestyje gal bus nedarbo diena tūkstančiams taksikų vairuotojų. Tymsterių unijos lokalas 826 juos pašaukė nedirbti, atvykti į mitingą, kuriame svarstys streikuoti, ar nestreikuoti.

Čia taip pat pastiprins kampaniją suorganizavimui visų 25,000 dirbančiųjų vairuotojais ir taksikų apžiūros darbuose. Skelbia, kad 15,000 jau yra pasirašę unijos korteles, įgalinant uniją juos atstovauti.

Skelbia, jog kalbės AFL-CIO unijų vadai ir "žymūs politiniai lyderiai."

aliejaus išvežiotojų streikas

Anglies ir visokio kuro aliejaus išvežiotojai, kurie priklauso prie tymsterių, unijos 553-io lokalo, išėjo į streiką praėjusį sekmadienį. Kompanijos nenusileido. Miesto majoras Wagneris sudarė specialią tarpininkavimo komisiją, kuri visą dieną posėdžiavo su unijos ir savininkų atstovais, bet be rezultatų, nes savininkai atsisako patenkinti pagrindinius išvežiotojų reikalavimus.

Anglies ir aliejaus išvežiotojai sako, kad jie gauna žymiai mažesnes algas, negu kiti sunkvežimių vairuotojai.

Rockvillės policistas Mills pašauktas tyrinėti aplinkybes, kuriose ligonis iškrito ar iššoko iš ligoninės ir užsimušė. Tuo mirusiu buvo jo paties tėvas.

Vaikų streikas

Lanesville, N. Y., mokiniai po švenčių prasidėjus mokslo sezonui nesusirinko mokytis. Sako, jog streikuoja prieš blogus kelius. Ant Route 214 4 mylių ruožtas esąs pavojingas.

Acetylene dujas gaminančiame fabrike Staten Islande apdegė du jauni darbininkai, R. Murawski ir J. Christianson.

Grupė N. Y. demokratų už A. Stevensoną

Du žymūs New Yorko demokratai, Thomas K. Finletter ir Anna Rosenberg, tapo viršininkais naujai sudaryto komiteto už Adlai Stevensoną. Finletter yra buvęs aviacijos reikalų sekretorius. Anna Rosenberg buvo armijos reikalų sekretoriaus Marshallo padėjėja. Tą grupę remia ir įtakingasis New Yorko demokratinis senatorius Lehmanas.

Bet prieš tą grupę stoja oficiališkoji New Yorko valstijos Demokratų partijos vadovybė, kurios priešakyje stovi Tammany bosas De Sapio, kuris dar tvirtai remia Harrimaną. Vienok, Harrimano viltys būti nominuotam darosi vis menkesnės, sako ekspertai.

Ieško dingusios gražuolės

New Yorke nuo Kūčių vakaro dingo graži 20 metų jaunuolė Jacqueline Smith. Šiomis dienomis tapo pašauktas tardymui buvęs jos mylėtinis. Sako, kad jisai buvo paskutinis asmuo, kuris ją matė.

GAUKIT LAISVEI SKAITYTOJĄ

Demokratuose sąjudis dėl kandidatų

New Yorko demokratų viršenybė tikrai išsigando to, kad senatorius Lehman, Anna Rosenberg ir eilė kitų žymių demokratų pasisuko Stevensono kempėn.

Spauda skelbia, kad visų penkių miesto apskričių demokratų organizacijos lyderiai stovi su Harrimanu. Tačiau nė vienas nėra užtikrintas tuo, ką darys jų distriktų darbingiausios jėgos.

Pacientas atvyko į N.Y.

Iš Pittsburgho į New Yorką atvyko Jambo, tenykščio žvėryno gorila. Jambo yra jauna gorila, kur iki visai neseniai buvo linksmiausia visame zoologiniame sode, bet dabar pradėjo nykti, prarado 30 svorų į mėnesį. Tad, Jambo, jos prižiūrėtojas Frank Kirby ir žvėryno direktorius Howard Hays įsėdo į automobilį ir davai į New Yorko Bronx zoologinį sodą, kur randasi ir geriausieji veterinarai, gyvulių gydytojai.

Jambo bus peršviestas X-spinduliais, jai bus duotas kraujo analyzas ir bus bandoma susekti, ar tik ji neturi vėžio.

Jambo gimė Centralinėje Afrikoje.

Ketvirtadienį per radijo stotį WORX smuikų grojo Igoras Oistrachas, Davido Oistracho sūnus.

Dėmesio! Svarbūs Įvykiai!

29

DIENA SAUSIO

JANUARY 29th, 1956

Įvyksta Laisvės Bendrovės Dalininkų Suvažiavimas, o Vakare Bus Banketas

Kiekvienas apšvietą branginantis asmuo privalo būti šiame bankete, rūpinkimės, kad banketas pavyktų, kad būtų dienraščiui gražios materialės paramos. Darbuokimės dienraščio išlaikymui su pradžia metų ir per ištisus 1956 metus. Saugokime dienraščio gyvybę kaip savo akį kaktoje.

Banketas bus Liberty Auditorijoje 110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill

Prasidės 6 valandą vakare. **Bilietas $3.00 Asmeniui**

Suvažiavime bus svečių iš kitų miestų. Pasimatykite ir pasikalbėkite su jais patogiai sėdėdami prie stalo ir pasinaudodami gerais valgiais. Šis banketas bus šaunus mūsų žieminis pokilis. Kas nebus, vėliau gailėsis.

Laisvės Bendrovės Dalininkai Būkite Suvažiavime

Labai svarbu kiekvienam dalininkui būti suvažiavime. Supraskite šio suvažiavimo svarbą. Nuo šio suvažiavimo priklausys mūsų dienraščio likimas. Būkite suvažiavime ir duokite savo iniciatyvos dienraščio labui.

Ar Jau Turite Banketo Bilietą?

Prašome iš anksto įsigyti įžangos bilietus. Bus daug patogiau jums patiems ir tas daug pagelbės rengėjams valgių priruošimui.

TONY'S

UP-TO-DATE

BARBER SHOP

ANTANAS LEIMONAS
Savininkas

306 UNION AVENUE
BROOKLYN, N. Y.

Geral Patyręs Barberis

Chicago, Ill.

TUOJAU DUODAMI DARBAI

Puiki proga viršiausia patikimoms merginoms nacionaliai žinomoje įstaigoje. Alga rymo ant patyrimo. Nuolatinis darbas suteikiamas, tinkamos darbininkų pašalpos.

SEeley 8-1660

THERMOID CO.
2018 So. Halsted St.

(5-11)

HELP WANTED—FEMALE

Namų darbininkė. Virš 20 m. Nėra sunkaus darbo. Guolis vietoje, nuosavas kambarys. Du vaikai. Visi įtaisymai. Privatiški namai. **BO. 8-1830 ar WA. 4-7604, Ext. 25.**

(8-10)

Namų darbininkė. Pilnai priežiūrai. Nuosavas kambarys, guolis vietoje. 2 mergaitės, be motinos, 2 ir 7 m. 6 dienų savaitė, $125 į mėnesį. Mokanti kalbėti gerai angliškai.

Skambinkit nuo 6 v. v. **HO. 4-1778.**

(8-10)

Namų darbininkė-virėja. Patyrusi, turime ir daugiau pagelbos. Nėra sunkaus valymo. Guolis nuosavam kambaryj; malonios darbo sąlygos. Vėliausi paliudijimai. Skambinkite tarpe 10 v. r. ir 10 v. v. **GR. 2-7530.**

(8-11)

Moteriškė. Gera namų valytoja. Patyrusi. Nuosavas kambarys, mylinti vaikus. Paliudijimai. $40 į savaitę. Nėra virimo.

Hollis 8-2712

(7-10)

Virėja—namų darbininkė. 5 šeimoje. Nuosavas namas ir vonia. Puipūs L. I. namai. Gera alga. Reikalingi paliūdijimai. Popiečiais skambinkite: **Edgewood 3-2517.**

(6-12)

Namų darbininkė—Virėja.

Guolis nuosavam kambaryj ir burdas. Geri paliudijimai. $50 į savaitę. Skambinkite tarpe 10 v. r. ir 9 v. vak. **BU. 8-6644.**

(9-12)

Moteriškė. Guolis vietoje, gyvenimas Long Island. Prižiūrėti du vaikus, lengvas namų darbas. Visi įtaisymai. $100 į mėnesį. Skambinkite tarpe 2 ir 3 val. **SU. 5-9525. 192 Wantagh Ave., Wantagh, L. I.**

(9-12)

Moteriškė, mokanti darbą. Mylinti vaikus, patyrusi, su paliudijimais. Guolis vietoje, visi įtaisymai. $50 į savaitę. **IV. 1-6051.**

(9-12)

Abelnam namų darbui darbininkė.

Maži moderniški namai.
Gera alga.
Reikalingi paliudijimai.

PO. 7-1731

(9-12)

Namų darbininkė. Ranch namai. Įtaisymai, graži apylinkė. Vienas kūdikis. Privatiškas rūmas. Patyrusi, paliudijimai. $40 pradžiai.

Roslyn 3-4645

(10-13)

Tarnaitė. Guolis vietoje. Lengvas skalbimas, biskį virti, mylinti vaikus, vienas kūdikis. Nuosavas kambarys ir vonia. Ranch namai. Malonūs namai. **PO. 7-0306.**

(10-13)

Motinai pagelbininkė. Lengvas namų darbas, paprastas virimas, turi mylėti vaikus. Turime ir kitus darbininkus, kurie sunkesnį darbą atlieka. Guolis vietoje, malonūs namai. **RE. 7-3322.**

(10-13)

HELP WANTED MALE

Enginierius, Relief. Su laisniais prie aliejaus ir šaldymo. 5 dienų savaitė. Nuolatinis darbas.

WYCKOFF HEIGHTS HOSPITAL
HE. 3-4500

(4-10)

Draftsmen. Structural Steel detaker, layout draftsman. Also a checker. Permanent. Good salary, all benefits, paid vacations. **CITY IRON WORKS, 350 New Park Ave, Hartford, Conn. Adams 3-2696.**

(8-14)

MATTHEW A. BUYUS

(BUYAUSKAS)

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

426 Lafayette St.
Newark 5, N. J.
MArket 2-5172